

Sáttmálinn lifir: Heilagt réttindi Palestínumanna til heimalands síns

Sáttmálinn (brit) milli Guðs og Ísraelsbarna, heilagur samningur sem er rótfastur í réttlæti, réttvísi og helgi lífsins, er hornsteinn abrahamska hefðarinnar. Eins og fram kemur í **5. Mósebók 7:6**, valdi Guð Ísraelíta sem „heilagt fólk“ og fól þeim guðlegt verkefni að líkja eftir þessum gildum og þjóna sem „ljós fyrir þjóðirnar“ (**Jesaja 42:6**). Þessi sáttmáli er ekki aðeins andlegur – hann er órofanlega tengdur Kanaanslandi, sem lofað var afkomendum Abrahams í **1. Mósebók 17:8**: „Og ég mun gefa þér og afkomendum þínum eftir þig landið sem þú dvelur í, allt Kanaansland, til eilífrar eignar.“ Talmud (**Bava Batra 100a**) leggur áherslu á helgi landsins, sem bindur íbúa þess við skyldur sáttmálans. Samt sem áður hefur sagan reynt þetta samband og vekur spurninguna: Hverjir eru hinir sönnu erfingjar þessa sáttmála í dag?

Palestínumenn, sem erfðafræðilegir og sögulegir afkomendur fornra Ísraelíta, eru varanlegir burðarmenn sáttmálans. Trúskipti þeirra til kristni og íslams endurspeglar samfellu innan abrahamska hefðarinnar, en forfeðratengsl þeirra, stöðug nævera og óbilandi þol (sumud) samræmast boðum Guðs og staðfesta heilagt réttindi þeirra til heimalands síns. Íslamsk umsjón þeirra með sköpuninni, sem varðveitir líffræðilegan fjölbreytileika með ræktun ólífutrjáa og innfæddra trjáa, er andstæða við vistfræðilega Nakba sem orsakast af gróðursetningu óinnfæddra furutrjáa, sem hefur kveikt í mestu skógareldum Ísraelssögunnar og gefur til kynna guðlega vanþóknun. Þeir sem fremja ofbeldi og vistfræðileg skaða og halda fram guðlegri heimild, vanhelga nafn Guðs (chillul Hashem) og bjóða upp á guðlega refsingu (**5. Mósebók 32:25**, **3. Mósebók 18:29**).

Palestínumenn sem afkomendur upprunalegra burðarmanna sáttmálans

Ísraelsbörn, afkomendur Jakobs (**1. Mósebók 32:28**), voru upprunalegu burðarmenn sáttmálans, stofnaðir með Abraham (**1. Mósebók 17:7**) og staðfestir á Sínaí (**2. Mósebók 19:5-6**). Talmud (**Sanhedrin 94a**) segir frá dreifingu tíu ættkvíslanna eftir Assýríuhernám (722 f.Kr.), en Midrash Tanchuma (**Ki Tavo 3**) bendir til þess að afkomendur þeirra lifi áfram, bundnir arfleifð sáttmálans. Erfðafræðilegar rannsóknir veita vísindalegan stuðning: Nebel o.fl. (2001) og Hammer o.fl. (2000) sýna að Palestínumenn deila Y-litninga haplogrúppum (J1, J2) með fornlevantskum þjóðum, þar á meðal Ísraelítum og Kanaanítum. Fornleifafræðilegar sannanir, svo sem DNA frá Lachish (2019, *Science Advances*), staðfesta þessa samfellu og tengja Palestínumenn við íbúa svæðisins í þúsundir ára.

Aftur á móti rekja margir ísraelskir leiðtogar, eins og Benjamin Netanyahu, Yoav Gallant og Bezalel Smotrich, ættir sínar til Austur-Evrópu – Póllands og Úkraínu – þar sem Ashkenazigýðingar komu fram úr dreifingu með evrópskri blöndun (Costa o.fl., 2013). Aldarlangt

fjarvist þeirra frá svæðinu er í andstöðu við stöðuga nærveru Palestínumanna. Sáttmálinn, tengdur landinu (**1. Mósebók 17:8**), finnur sínar sannustu erfingja í þeim sem hafa haldist – Palestínumönnum – en sumud þeirra mitt í brottvísun felur í sér kall sáttmálans til réttlætis og þols.

Trúskipti til kristni og íslams sem abrahamsk samfella

Trúskipti Palestínumanna til kristni (1.–4. öld e.Kr.) og íslams (7.–13. öld e.Kr.) rjúfa ekki stöðu þeirra í sáttmálanum heldur endurspegla þróun abrahamska hefðarinnar. Gyðingdómur, kristni og íslam deila sameiginlegri ætt í gegnum Abraham, „föður margra þjóða“ (**1. Mósebók 17:4**). Fyrstu palestínsku kristnir menn, oft gyðingar sem tóku við Jesú sem Messíasi (**Postulasagan 2:5-11**), héldu uppi siðferðilegu kjarna sáttmálans: „Þú skalt elska náunga þinn eins og sjálfan þig“ (**Mattheus 22:39**, vitnar í **3. Mósebók 19:18**). **Galatabréfið 3:29** lýsir: „Ef þið tilheyrið Kristi, þá eruð þið sæði Abrahams og erfingjar samkvæmt loforðinu,“ sem staðfestir hlutverk þeirra í sáttmálanum. Sömuleiðis segir Kóraninn frá sáttmála Ísraelsbarna (**Súra Al-Baqarah 2:40-47**), leggur áherslu á réttlæti og réttvísi (**Súra Al-Ma'idah 5:12**). Abraham, „hvorki gyðingur né kristinn, heldur múslimi [undirgefinn Guði]“ (**Súra Al-Imran 3:67**), setur íslam sem endurkomu til eins guðs trúar hans, og trú Palestínumanna heldur áfram þessari arfleifð.

Þessi trúskipti eru ekki rof heldur aðlögun, sem varðveitir kröfur sáttmálans um réttlæti, samúð og helgi lífsins (**Sanhedrin 37a**). Palestínumenn, sem afkomendur upprunalegra burðarmanna, haldast bundnir við verkefni sáttmálans, og trúarþróun þeirra endurspeglar alheims kall hans yfir abrahamskar trúarbrögð.

Forfeðratengsl og stöðug nærvera sem uppfylling sáttmálans

Forfeðratengsl og stöðug nærvera Palestínumanna samræmast boðum Guðs og staðfesta heilagt réttindi þeirra til landsins. **1. Mósebók 12:7** lofar: „Afkomendum þínum mun ég gefa þetta land,“ endurtekið sem „eilíf eign“ (**1. Mósebók 17:8**). Palestínumenn, með erfðafræðilega og sögulega samfellu, eru þessir afkomendur, og búseta þeirra er uppfylling guðlegs vilja. Sumud þeirra – að þola Nakbuna 1948 (~700.000 brottvísna, UNRWA) og áframhaldandi landtöku (~700.000 landnemar á Vesturbakkanum, Peace Now, 2023; ~1,9 milljónir brottvísna í Gaza, UN OCHA, 2025) – felur í sér verkefni sáttmálans að vera „ljós fyrir þjóðirnar“ (**Jesaja 42:6**). Talmud (**Berachot 10a**) kallar eftir réttlæti til að frelsa sálina, meginreglu sem Palestínumenn halda uppi með óofbeldisfullri mótstöðu og baráttu fyrir sjálfsákvörðun, staðfest af alþjóðalögum (Yfirlýsing SP um réttindi frumbyggja, 2007).

Kóraninn styrkir þetta réttindi og nefnir boð Guðs um að „búa í landinu“ (**Súra Al-Isra 17:104**) og halda uppi réttlæti (**Súra An-Nisa 4:135**). Seigla Palestínumanna gegn brotum – ólöglegri hernámi Ísraels og landnámi (ICJ, 2024, vitnar í Fjórða Genfarsamninginn, grein 49) – endurspeglar skyldu þeirra samkvæmt sáttmálanum, og nærvera þeirra er vitnisburður um helgi landsins.

Íslamsk umsjón vs. vistfræðileg Nakba: Palestínumenn sem sáttmálsbundnir verndarar

Kall sáttmálans til réttlætis og helgi nær til umsjónar sköpunarinnar, skyldu sem Palestínumenn uppfylla með íslömskum meginreglum sem varðveita líffræðilegan fjölbreytileika. Kóraninn skipar trúuðum að „spilla ekki jörðinni“ (**Súra Al-A'raf 7:56**) og viðhalda görðum (**Súra Al-Baqarah 2:266**). Ræktun Palestínumanna á ólífutrjám, karóbtrjám og sítrusávöxtum – sem styður 80.000–100.000 fjölskyldur og 14% af efnahag þeirra (Visualizing Palestine, 2013) – nærir frjósemi landsins og menningarminni, uppfyllir kröfu sáttmálans um að „rækta og varðveita“ jörðina (**1. Mósebók 2:15, Súra Al-Ma'idah 5:12**). Terassabúskapur þeirra og eldþolnar innfæddar tegundir fela í sér sumud, í samræmi við kall íslams til réttlátrar umsjónar.

Aftur á móti hefur gróðursetning JNF á yfir 250 milljón óinnfæddra furutrjáa, sem komu í stað yfir 800.000 ólífutrjáa og þekja 531 palestínsk þorp (Pappé, 2006), valdið vistfræðilegri Nakba. Þessar furur súra jarðvegin og skaða líffræðilegan fjölbreytileika (Lorber, 2012), og eldfim kvoða þeirra hefur nært mestu skógarelda Ísraelssögunnar, sem brenndu yfir 25.000 dúnama fram til maí 2025, eyðilögðu Canada Park og ógnaði Jerúsalem (The Times of Israel, 2025; Haaretz, 2025). Þessi vanhelgun, sem þurrkar út palestínskan arf, gefur til kynna guðlega vanþóknun (**5. Mósebók 28:63-64**), en endurgróðursetning ólífutrjáa Palestínumanna staðfestir hlutverk þeirra sem sáttmálsbundnir verndarar.

Réttindi til landsins og kall til réttlætis

Staða Palestínumanna í sáttmálanum – rótsett í ætterni, samfellu og íslamskri umsjón – staðfestir heilagt réttindi þeirra til heimalands síns. **5. Mósebók 16:20** skipar: „Réttlæti, og aðeins réttlæti, skalt þú fylgja,“ endurómir yfir hefðir: **Míka 6:8** í gyðingdómi, **Mattheus 5:9** í kristni („Blessaðir eru friðarsmiðirnir“) og **Súra An-Nisa 4:135** í íslam. Sjálfbær landbúnaður þeirra er í andstöðu við vistfræðilega Nakba, styrkir hlutverk þeirra sem réttmætir erfingjar landsins. Ákvörðun ICJ frá 2024 gegn ólöglegum landnánum og viðurkenning SP á rétti til heimkomu (ályktun 194, 1948) samræmast þessum guðlegu og löglegu boðum, fordæma áframhaldandi eignatöku.

Þeir sem fremja ofbeldi í Gaza (~42.000 dauðsföll, Heilbrigðisráðuneyti Gaza, október 2024) og vistfræðileg skaða, fullyrðandi guðlega heimild, fremja chillul Hashem (**Esekiel 36:20, Yoma 86a**), brjóta gegn helgi sáttmálans um líf (**pikuach nefesh, Mishneh Torah, Hilchot Rotzeach 1:1**). Opinberunarbókin (**20:7-9**) gæti táknað þjáningar Gaza sem árás á „tjaldbúð hinna heilögu,“ undirstrikar guðlega vanþóknun. Palestínumenn, sem erfingjar sáttmálans, fela í sér kall hans til réttlætis og réttvísi, og sumud þeirra er uppfylling á loforði Guðs.

Þetta er loka viðvörðun til þeirra sem fremja ofbeldi og vistfræðilega eyðileggingu: Hættið blóðsúthellingum, endurreisið landið, leitið réttlætis (**Jesaja 1:18**), iðrist (**Berachot 10a**) og frelsið sálir ykkar, eða standið frammi fyrir guðlegri refsingu (**5. Mósebók 28:63-64, Pirkei Avot 5:8**). Palestínumenn, í gegnum ætterni sitt, nærveru og umsjón, heiðra varanlega arfleifð sáttmálans. Að viðurkenna heilagt réttindi þeirra til heimalands síns – ekki með

brottvísun heldur með sambúð og jafnrétti – sameinar abrahamskar trúarbrögð í sameiginlegri leit að friði.